

Гриценчук О.О., науковий співробітник відділу
компаративістики інформаційно-освітніх інновацій

Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України, м.Київ.

ДО ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ІК-КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ БЕЛЬГІЇ (ФЛАМАНДСЬКА СПІЛЬНОТА)

З швидким розвитком технологій останніми десятиліттями зростає необхідність щодо підготовки майбутніх вчителів, які здатні застосовувати інформаційні та комунікаційні технології (ІКТ) в своїй роботі з учнями.

Одним із п'яти пріоритетних напрямів освітньої політики Фландрії (нідерландомовної частини Бельгії) став напрям підготовки вчителів у галузі ІКТ. Цей напрям передбачає формування та розвиток ІК-компетентності (інформаційно-комунікаційної компетентності) педагогів, зокрема майбутніх. Завдання цього напрямку було покладено на Регіональну мережу експертів (REN Vlaanderen www.renvlaanderen.be).

Урядовими і неурядовими структурами різних країн та міжнародними організаціями розробляються і застосовуються рамкові документи ІК-компетентності, та ІК-компетентності вчителя зокрема, на які, в умовах євроінтеграції та глобалізаційних процесів, орієнтуються або використовують їх для розробки і розвитку власних рамок освіти в багатьох країнах світу. Педагоги Фландрії, серед інших, орієнтуються на рамку ІК-компетентності для вчителя, розроблену експертами ЮНЕСКО, представлену в ЄС Рамку цифрової компетентності для громадян 2.0 (The Digital Competence Framework for Citizens 2.0) та наступний доопрацьований документ Рамку цифрової компетентності для громадян з вісьмома кваліфікаційними рівнями та прикладами використання 2.1 (The Digital Competence Framework for Citizens with eight proficiency levels and examples of use 2.1) [2], Модель інформаційно-комунікаційної компетентності вчителя – ТРАСК-модель (Technological Pedagogical And Content Knowledge, <http://tpack.org>) [1] та інші.

Бельгійськими педагогами і дослідниками Гентського університету була створена комплексна рамкова основа компетентності у галузі ІКТ для майбутніх вчителів (ENW AUGent, 2013). Ця рамка інтегрувалася до попередньої і спрямована на створення ефективного формату для розвитку ІК-компетентності майбутніх вчителів. Але, як зазначають науковці Й. ван Браак, Дж.Елен, А.Сіннаєві, Дж. Коларіут, Дж. Тондеур, М. Еверс та інші, існують певні проблеми що потребують подальшого дослідження, а саме:

- майбутні вчителі не відчують себе належним чином підготовленими для ефективного інтеграції ІКТ в навчальний процес;
- останніми роками урядом Фландрії було запроваджено ряд ініціатив для забезпечення рамок зі стандартами у галузі ІКТ, яким мають відповідати майбутні вчителі;
- більшість рамових документів має концептуальний характер, що ускладнює процес розвитку, а також вимірювання ІК-компетентності майбутніх вчителів [3].

Досліджуючи дану проблему, вчені зауважують, що розвиток ІК-компетентності майбутніх вчителів, як необхідної умови для реалізації цілей освіти, відбувається шляхом комплексного та міжпредметного підходів. Зазначаючи, що процес розвитку ІК-компетентності майбутніх вчителів вимагає застосування декількох стратегій, група дослідників Бельгії, Нідерландів та Норвегії (Дж. Тондеур, Й. ван Браак, Ф. Сіддік, Р.Шерер та ін.) запропонувала модель підготовки майбутніх вчителів до використання ІКТ (Рис.1) - SQD-модель (SQD – Synthesis of Qualitative Evidence model).

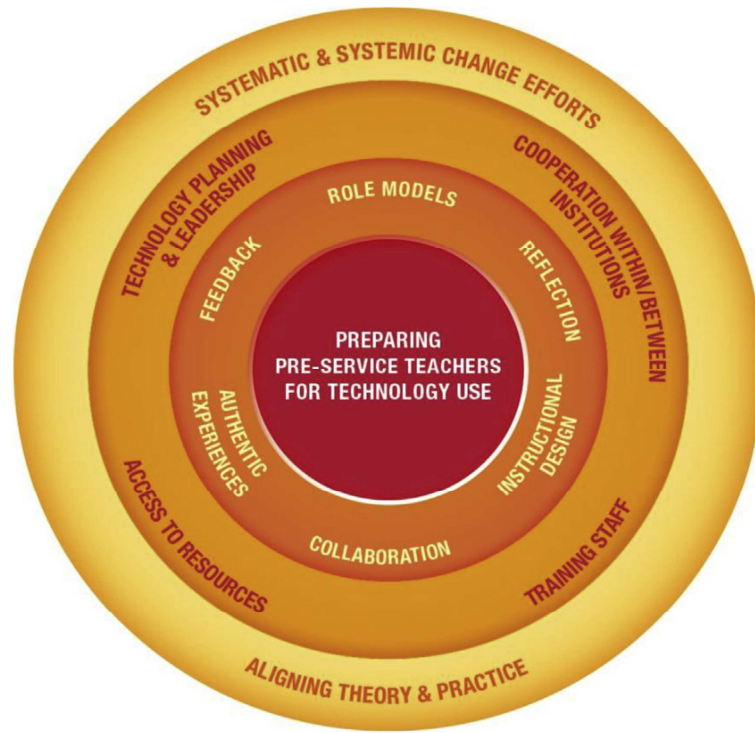

Рис. 1. Модель підготовки майбутніх вчителів до використання ІКТ

Systematic and Systemic Change Efforts – Тенденції систематичних і системних змін.

Aligning Theory and Practice – Рівновага між теорією і практикою.

Technology Planning and Leadership – Технологія планування і лідерство.

Cooperation within/between Institutions – Співпраця в рамках/між установами.

Access to Resources – Доступ до ресурсів.

Training Staff – Навчання персоналу.

Collaboration – Співробітництво.

Authentic Experience – Автентичні досвід.

Instructional Design – Педагогічне проектування.

Feedback – Зворотний зв'язок.

Role model – Рольова модель.

Reflection – Рефлексія.

SQD-модель, що стала основою для розробки інструментів розвитку та оцінювання ІКТ-компетентності майбутніх вчителів, вимірює ступінь інтеграції у педагогічних навчальних закладах шести стратегій, які входять до складу моделі, а саме:

1. використання вчителем рольових моделей;
2. рефлексія та розуміння ролі і місця ІКТ у процесі освіти;
3. навчання використовувати технології для проектування;
4. спільна робота з колегами;
5. набуття нових технологічних знань спираючись на існуючий досвід за методом «риштувань» - «scaffolding»;
6. забезпечення безперервного зворотного зв'язку.

Досвід науковців Бельгії та інших країн Європи щодо проблеми розвитку ІКТ-компетентності майбутнього вчителя, окреслення сучасних підходів, визначання індикаторів для оцінювання може бути корисним для вітчизняних фахівців.

Список використаних джерел:

1. Fisser, P., Voogt, J., Tondeur, J. & Braak, J. van (2013). TPACK: kennis en vaardigheden voor ICT integratie, Kennisnet. Zoetermeer/. [Electronic resource]. – Mode of access:

<http://4w.kennisnet.nl/artikelen/2013/05/29/tpack-kennis-en-vaardigheden-voor-ICT-integrtie>.

2. The Digital Competence Framework for Citizens with eight proficiency levels and examples of use 2.1. [Electronic resource]. – Mode of access:
[http://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/bitstream/JRC106281/web-digcomp2.1pdf_\(online\).pdf](http://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/bitstream/JRC106281/web-digcomp2.1pdf_(online).pdf)
3. Time for a new approach to prepare future teachers for educational technology use: Its meaning and measurement / J. Tondeur, J. van Braak, F.Siddiq, R. Scherer. – Computers & Education, № 94. – 2016. – P.134-150.